

§. τοζ'. Πῶς δ' αὖ ἀρα ἔχοι, καὶ πρὸς τὰς κατ' ἀλλήλων κατηγορήσεις τὰ ἀρεῖα ἀρεῖα, καὶ τὰ ἀεισμήα, καὶ δὴ καὶ τὰ πεφυκότα, καὶ τὰ μὴ, ἀνασχετὰ μῦθος εἶση καλῶς, ὡς παρ' αὐτὸν, καὶ τὸ ἀρεῖας κατηγορεῖσθαι, ἥτοι κατὰ ἁλζόξιν, τὰ ἀεισμήας, ἥτοι ἀπλῶς, πῆ δὴποτε ἁφέρει, εὐ ὀπ- γνοίης. Κεῖθα μὴ γάρ, ἀεισμήον μὴ τὸ ἴσον, ἀρεῖον δέ, τὸ μὴ ἴσον. Καὶ εἰδῶν ἕως ἀεισμήον, τὸ μὴ πρὸς ἰσότητι πεφυκός, τὸ σῶμα, τὸ δ' ἀποπεφυκός, τὸ πνεῦμα. Καὶ φανερόν ἔσαι δὴπερ τῆ τάτων ἀξιάσει, ὅτι, Α'. τὸ μὴ ἀεισμήου, καὶ ἀρεῖας τὰ πεφυκότα, καὶ μὴ, κατηγορηθήσεται, ἀλλ' ἀεισμήας μὴ τάτων τὰ πεφυκότα, ἀρεῖ- τας δὲ τὰ ὑπ' αὐτὰ, καὶ κατὰ ἁλζόξιν· ἔ γάρ εἴπειν ὅτι τὸ ἴσον, ἥτοι σῶμα, ἢ πνεῦμα. Ἀλλ' ὅτι σῶμα, καὶ τῆτο ἢ ἔμφυχον, ἢ ἀφυχον· καὶ τὰ κατωτέρα. Β'. δέ, τὸ μὴ ἀεισμήα, ἀρεῖας ἀτε πέφυκε, καὶ ἂ μὴ. Καὶ κατὰ ἁλζόξιν ὁμοίως, καὶ τὰ ὑποβεβηκότα· οἷον τὸ μὴ ἴσον, ἥτοι σῶμα, ἢ πνεῦμα. Καὶ τὰ ὑπὸ ταῦτα. Γ'. δέ, πῶν εἰδῶν τὰ πεφυκός, καὶ ἀεισμήα, ἀρεῖας, κατέσι ἁλζόξ- τικῶς, τὸτε ἀεισμήον, καὶ τὸ μὴ· οἷον τὸ σῶμα ἥτοι ἴ- σον, ἢ καὶ ἴσον. Δ'. τὸ πεφυκός, καὶ ἀρεῖα, ἀεισμήας τὸ ἀρεῖον· ἔ γάρ αὖ εἴποις ὅτι τὸ μὴ σῶμα, ἥτοι ἴσον, ἢ καὶ· ἀλλ' ὅτι καὶ ἴσον. Ε'. δέ, τῶν εἰδῶν τὰ ἀποπεφυκό- τος, καὶ ἀεισμήα, καὶ ἀρεῖας ὁπότερον τύχοι, ἀπλῶς δέ τ' ἀρεῖον, ὡς ὅτι τὰ Δ'. (Συμπίπτει καὶ ὅ τὸ ἀπο- πεφυκός ἀεισμήον, τὰ πεφυκός μὴ, ἀρεῖα δέ, ἁλζόξιν τῆς ἀντιθέσεως ἀμεσον.) οἷον, ἔ γάρ εἴπειν ὅτι τὸ πνεῦμα, ἥτοι ἴσον, ἢ οὐχί, ἀλλ' ἀεισμήας ὅτι ἴσον οὐ- χί. ς'. δέ, καὶ τελευταῖον, τὰ ἀποπεφυκός, καὶ ἀρεῖα, ἀ- σαύτως ἔχει τὰ τῆς κατηγορήσεως, ὡς ὅτι τὰ Γ'. ἁλζόξιν τῶν ῥηθεῖσαν συνέμπωσιν· τὸ γάρ μὴ πνεῦμα, αὐτοχρημα σῶμα ὄν, ἥτοι ἴσον πάντως ὅτιν, ἢ καὶ ἴσον.

Θεώρημα Ρ Ο'.

§. τοή. „ **Τ**ὸ ἀρεῖον καὶ ἀεισμήον ἐρητικῶς πρὸς ἀλ-
„ ληλα μάχεται.

Τὸ μὲν γὰρ αἰσιμὸν, τὸ κατὰ τὸν διορισμὸν εἶδος ἔχει, τὸ δ' αἰσιον ἔκχει. (δ. το α. το β.) Καὶ τὸ πεφυκὸς ἔχειν, ὡς δυνάμει πρὸς αὐτὸ ἔχον. (δ. το δ.) Σερητικὴ δὲ σαφῆς ἢ τοιαύτη ἐστὶ μάχη. (δ. τ λ ε.) Ἄρα τὸ αἰσιον κτ.

Σχόλιον.

δ. το θ. **Τ**οῖς περὶ τῆς εἶδος, καὶ τῶν πολλῶν, ἢ τὸ μὲν ἀδιαίρετον, τὸ δὲ διαιρετὸν ἐστὶ, σύμφωνα καὶ περὶ τῆς αἰσιμῆς καὶ αἰσιμῆς ὑποληπτόν· μόνον δὲ καὶ τὸ τῆς μάχης εἶδος, ὃ σερητικὸν εἶναι πάτομα ἐν ταῖσι (δ. το η.) ὡσπερ καὶ ἐν ἐκείνοις (δ. τ ξ ζ.) ἀλλάγει καὶ τὸν περὶ προτέρου λόγον καὶ ὑτέρα κατὰ ταῦτων, παραπλησίως τοῖς ἐκείσιν πολυπραγματόντες. (δ. τ ξ η.) Ἡμῖν μὲν γὰρ, ὅτι διαίρεται, γνωσιώτερον ἐστὶ τῆς αἰσιμῆς· οἷον ταῦτα ἐπὶ μέρες τῶν καθόλου· καὶ τὰ ἥτιν, τῶν μάλλον· καὶ τὰ σωφιστικὰ τῶν ἀπλευσέων· καθάπερ ἔν καὶ αἱ ἕξεις τῶν σερησιων, καὶ ὅλας αἱ θέσεις τῶν ἀρσεων· φύσει δὲ τὸ ἀνάπαλιον. Ἐὰν ἔν καθάπερ ἐν ἐκείνοις ἐπὶ τῶν πολλῶν τὴν διαίρεσιν καὶ τὸ πλῆθος διεκείναμεν, (δ. τ ξ η.) ἄσσειλης κἀνταῦθα ἐπὶ τῆς διορισμῆς, τότε διορισμὸν, καὶ τὴν σωφιστικὴν, ἕξεις δῆτες, ὡσπερ ἐκείσιν τῆ μὲν πρότερα τὰ πολλὰ ἢ διαίρετα, τῆ δὲ ὑτέρα, ἢ πλῆθος νομίμα, ἔπει κἀνταῦθα πρότερα μὲν τὸ διορισμῆς, ἢ γὰρ διαίρεται, ὑτέρα δὲ, ἢ γὰρ σωφιστικὴ· τί γὰρ τὸ αἰσιον; ἢ τὸ ἀμοιρῆσαι τοῦ διορισμοῦ· τί δὲ τὸ σωφιστικόν; ἢ τὸ ἐκ τῶν ἀπλευσέων συγκεκρωμένον.

Θεώρημα ΡΟΑ.

δ. τ π. **Ο** διορισμὸς καὶ τὸ διοριστὸν, ἢ τοιαῦτα, ὡς τὰ πρὸς τι μάχεται τὰ μὴ κατ' αὐτό.
Τὸ γὰρ διοριστὸν ὅτι, διορισμῶ πᾶσιως τιτὶ διοριστὸν εἶναι. Ἄρα τὸ πρῶτον.

Ὁ δὲ διορισμὸς ἐκ ἴξ ἀνάγκης σιωπασάγει τὸ διορισθόν, αἷς ἕδὲ τὸ μέγρον τὸ μεξητόν. (ς. τξέ. τξς.) Ἄρα κὶ τὸ δεύτερον.

Σχόλιον.

ς. τπá. Φανερόν δέ, κὶ γάρ τὸ μὲν συγκεκριμένως λέγεται, τὸ δὲ ἀφηρημένως. Διὸ καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ λόγῳ τῷ τῷ, ἐκ ἀνάπαλιν δέ.

Θεώρημα ΡΟΒ΄.

ς. τπβ΄. Ἐπὶ τῶν πραγμάτων ὑπὸ τῆ ἀόρισε, ὅτι τὸ ἀρισμένον, ἔχ' ἕγιῆς ἢ σωίπεια ἀνάπαλιν δέ. Τὸ δὲ καθόλου ἀξιοφορῶν, ἀόριστον εἶναι ἐπέθῃ, τὰ δ' ἐπὶ μέρος ἀρισμεία ὁμοίως δὲ τὸ ὑποκείμενον, ἀόριστον μὲν καθ' αὐτὸ, ἀρισμένον δὲ μετὰ τοῦ ἐυπάρχοντος. (ς. τοά. κτ.) Ἀλλ' ἀπ' ἐκείνων, ἅτε δὴ προτέρων, ἢ ἐπὶ ταῦτα μετέβασις ἐ συγχωρεῖται, ὕστερα ὄντα ἀνάπαλιν δέ. Ἄρα, ὃ τὸ Α΄. κὶ τὸ Β΄.

Θεώρημα ΡΟΓ΄.

ς. τπγ΄. Πρὸς τὸ αὐτὸ, παν ὅτιεν, ἢτοι ἀρισμένον ἢ ὄριον, ἢ ἀόριστον. πρὸς δ' ἄλλο κὶ ἄλλο ἕδὲν κωλύει, τὸ ἢ αὐτὸ ἢ ἀρισμένον θεωρεῖσθαι, κὶ ἢ ἀόριστον.

Τὸ αὐτὸ γάρ, ἔτινοςεν, ἢτοι ἀληθῶς κατηγορεύμενον, ἢ ἔχι μέσον δ' ἕδεν. (ς. λ.) Ἀλλ' εἰ μὲν, ταύτην δὴπου, τὸ ἔ ἐκεῖνο κατηγορεῖται διώρισαι. εἰ δὲ μὴ, ἔ. (ς. τοβ.) Ἄρα τὸ Α΄.

Ἀλλὰ δὲ ἕδεν τὸ κωλύον, τῆ τὸ μὲν, ταύτηγε, ἢ θεωρεῖται ἀληθῶς τινὸς λέγεσθαι, ψάδως δὲ πῆναντίον, ἢ τὸ ἔπερον, τὸ δ' ἄλληπῃ, ἔτ' ἀληθῶς τι, ἕδὲ πῆναντίον, οὐδὲ τὸ εἶδει ἔπερον. Ἀλλ' ἐκείνως ἀρισμένον ὄν, ἔπως ἀόρισκί-ναι. (ς. τοβ.) Ἄρα κὶ τὸ Β΄.

Θεώρημα ΡΟΔ'.

ζ. τ π δ. „ Οὐδεν ἔν ἐν τοῖς οὐσι πάντα πάντως ἴθι
 „ τυγχάνει ἀβείρον· ἕκαστον δὲ, ὅτι τύχοι, διώρισαι.
 Οὐδεν γὰρ ἀορίσως ἔχει, ἢ θ' οἷς προαπέφυκον, ἢ θ' ὡς
 λυτοπέφυκον ἀνάγκη· ἢ δὲ πρὸς τὰ ἐνδεχόμενα, ὡςτι προ-
 σῆ, ἢ θάπερον. (ζ. τ ο δ'.) Ἀλλ' ἅπασι τοῖς ἔσιν ἐξ
 ἀνάγκης τὰ μὲν προαπέφυκον, ὡς οἰκείως ἔχοντα γνωρίσ-
 ματα, τὰ δὲ τούτων λυτοπέφυκον, ὡς ἀλλότεια. Καὶ τῶν
 ἐνδεχομένων αἰετι, καίτοι ἄλλως μὴ ἀναγκαιῶς προσόν πρό-
 σισιν. Ἄρα κτ. ὅπερ ἔν τὸ δειχθῆσομένον.

Ἄλλως. Εἴτι ἀβείρον ἔν ἐν τοῖς ἔσιν, ἢ ὡς καθόλου, ἢ
 ἢ πρὸς τὰ ὑπ' αὐτὸ, ἢ ὡς ὑποκείμενον πρὸς τὰ ἐν αὐτῷ.
 (ζ. τ ο γ'.) Ἀλλ' ἔθεν ἔν ἐν τοῖς ἔσιν καθόλου, πάντα ἢ
 κτ μέρος. (ζ. σ π ε'.) Οὐδενίτε ὑποκείμενον χνεῖς τῶν
 ἐνυπαρχόντων· ἔν γὰρ κατ' ἀντίφασιν θάπερον πάντως με-
 θέξει. (ζ. λ ε'.) Τῶν τε κατ' ἐναντίωσιν, ἢ σέρησιν ἀ-
 μέσως μαχομένων, ὁμοίως, δὲ τὸν αὐτὸν λόγον· ὅτι δὲ
 τῶν ἄλλων, ἐκ τῶν μεταξύ πάλιν ὁ διωρισμός. Καὶ πατὰ
 χέσεις δὲ ποικίλας ἕκαστον διώρισαι. Ἄρα κτ

Περὶ τῶ Πεπερασμένου. ἔ τῶ Ἀπειροῦ.

ζ. τ π ε. Πεπερασμένον ἐσὶν ἔ πέρατα κείται, ἢ πάντων
 μεταξύ. Πέρατων δὲ, τὸ μὲν ὡς ἀρχή, τὸ δ' ὡς τελευτή.
 Τὰ δὲ μεταξύ μὲν τὴν ἀρχὴν, ἢ πρὸς τῆς τελευτῆς ἀπα-
 τα. Καὶ παρ' ἔν τὸ μεσαίτετον, τὰ μὲν τῆς ἀρχῆς ἐγγυ-
 τέρω, τὰ ἀπωτέρω τῆς τελευτῆς, καὶ δ' ἐγγυτέρω ταύτης,
 καὶ ἀπωτέρω ἐκείνης, ἀνάπαλιν. Ἀπειρον δὲ, ὡ ἢ ἀρχή,
 ἢ δὲ τελευτή, ἢ δὲ τῶν μεταξύ ὅλων. Τοῖστο δὲ τι, ἢ πρὸς
 ἡμᾶς μὲν λέγοιτο, ἢ καθ' ἑαυτὸ ὄν. Καὶ πρὸς μὲν ἡμᾶς,
 ἢ ὅτι ἀμφὶ λανθάνει, ἢ ἔχει πέρατα, οἷον ὁ δασμός ὡ
 περὶ τὸ χεῖρ ὁ Μακεδῶν λέγεται, ἢ ὅτι ἢ εἴρα τῶν σκρο-
 τίπων ἡμῖν ἀέφικτος, ὡς ὅτι τῆς ψάμης, ὡςτις ἀειθμη-
 σαι ἐπιχειρήσειεν, τὸ ἔχαπεν μέρον. „ Καὶ ἀπλῶς τὸ δει-
 „ ξει

„ ξει

ἢ ἔσθον ἔχον ἀτελεύτητον ἡμῖν, ἢ ὁ μόλις. (1) Καθ' ἑαυτὸ τὸ εἶ, ἢ περὶ περάτων, καὶ τῷ ἐν ταῖς ὄν ἀνεπίδεικτον, καὶ τὸ μὴ πειθομένον, ἄτε δὴ ἐκτάστω, καὶ ποσότητος ἀπλῶς θιάσῳ ἀπηλλασμένον· καὶ τὸν δὲ δὴ τὸν ἔσθον, ἀπειρον καλεῖσθαι εἶσθον, ὡς φωνὴ ἀόρατος· (2) οἷον ἀπειρον ἔπω τὸ σημείον, καὶ εἶτι ἄλλο ἀποσον. Ἡ ἔκτασιν ἔχον ὁ πειθομένον τὸ εἶπερ τῷ περάτων ἀμοιρεῖν ὑποτίθεται· οἷον ἢ ἡμιδιάμετρος τὸ πῦρ ἀπειρεῖ ὑποτιθέσθαι, ἢ καὶ ἀμφοῖν, οἷον ἢ δι' ὅλας διήκειν νομομένη δόξα. Τῆτο δὲ κυριώτατα ἀπειρον· Λειστοπέλις εἶναι λεγόμενον ὑπειληφώς, αἰεσατο, ἢ τὸ πειθομένον μὴ ἔχειν μὴ ἔχον δὲ, πέρασ, εἶτι διέξο-

δ. τ. π. ε'. Οὕτως ἐν τῷ ἀπειρεῖ καὶ τὰς ἐχάτας τῷ ση-
μασιῶν ἐκληθεῖσιν, ἁρμονήτις, καὶ ἁρσῆμα, καὶ ἀειθμός,
οἷα καὶ τῷ ἁρσῆμα πειθομένηται, πάντως ἐξυπακούεται.
Ἐοικασί γὰρ τὰ πέρατα, καὶ τῶν αἰεθρήσων ταῖς πο-
σωτικαῖς ἐπιθεωρεῖσθαι τῷ φύσει, αἷς καὶ τὸ μείζον, καὶ
ἔλαττον πειθομένον ἀδελφολογεῖν. Πλὴν ἀλλ' ἐκ τῶν τοιούτων,
τὰ τῆς περατώσεως, ἢ ἀπειρίας, καὶ ἐπὶ δυνάμει, καὶ σο-
φίας, καὶ τελειότητος, καὶ τῶν καὶ ταῦτα μετενέμεται, εἶ-
σα πέρατα ἢ εἶτι κυριώσιν εἶπειν, τοῖς ἀελοεῖσθαι τὸ
ποσὸν ἀδελφολογεῖσθαι (εἶτι γὰρ κυριώσιν ἢ πηλικότης ἐνταῦ-
θα.) βαθμῶσ δὲ τινὰσ οἷον καὶ ἐπιπέσθαι, ἢ καὶ τὸ μεί-
ζον καὶ ἔλαττον, αἷς ἐπ' ἐκείνων νομομένησ, καὶ δὲ τὸ μάλ-
λον θεωρημένησ, καὶ ἦττον. Ταύτητοι καὶ πεπερασμένησ ἀ-
εῖτι ἢ τελειότης ἢ ὄρον ἔχουσα, ὑπὲρ ὄν γνῶσιτ' αἷτι τελειώ-
τερον, οἷον ἢ δυνάμει, ἢ ἀχει τινὸσ μὴ ἦκουσα, ὑπὲρ ἔ-
κεινο δὲ γνῶσιτ' αἷτι μὴ ἀμῶσ ἔχουσα, καὶ ἢ γνῶσις ἢ ἀχει τι-
νὸσ ἀνατεινομένη, κρείττον δὲ τι, εἶτι ὑψηλότερον ἀελοεῖσθαι
ἔχουσα. Ἀπειρον δὲ ἔπωσ εἶσιτ' καὶ λέγεται, τὸ πρὸσ εἶ-
σα αἷσ ὄρον ἀποτερματιζόμενον, καὶ εἶ τῆσ δυνάμεισ εἶσα
εἶσα κρείττον εἶτι αἷτι ὄλων, εἶτι αἷτι νομομένησ.

δ. τ. π. ζ'. Ἡ δὲ δὴ κατὰ τὸ δυνάμει καὶ ἐνεργείῃ τὸ ἀ-

πει-

(1) Ἄεισ. Μεταφ. Κ. (2) Αὐτ.

πειρῶ διαίρεσις, παλαι τεθρύλληται. Καὶ ἐνεργεῖ μὲν ἀπειρον τὸ κατὰ ἄερον ἡμιονίω νομήμων ἔχειν τὴν ἀπειρίαν· ὡς εἴτις ὑποτιθεῖν ἀπέραντος παύτη ἄερασις, ὀλιγωρῶς ὑφεσῶσα· καὶ πλήθος πηλικῶν ἡλικῶν ἐκ μονάδων, μηδαμῶς ἐξαιρῶμεν προσαφροιδεῖ. Οἷα οἱ τὸ κενὸν παλαι ἐν τοῖς ὑπὸ ὑποσπασίμων φέρονται ὑπειληφῆσαι, καὶ τὰς ἐν αὐτοῖς ἀτόμους, τὸ μὲν ἐκτάσει, τὰς δὲ πλήθει, ἐνεργεῖα ἀπειρῶς. Δυνάμει δὲ τὸ νοητῶς κατὰ ἄερον ἔξω πέρατος γινόμενον, μάλλον δὲ εἰς πέρας μηδέποτε ἀποτελεῖται. Οὐ καὶ ἔστιν εἶδος Ἀεισοπέλης ὑπέδειτο, τῆ μὲν προθέσει, τῆ δ' ἀφαιρέσει, τῆ δ' ἀμφοῖν τὸ ἀδιέξοδον ἔχοντος. Προθέσει μὲν, οἷον ὁ ἀεὶ ἀεὶ γὰρ πηλικῶν ὄντα, μονάδι ὅτι νοεῖν ἐπαυξόμενον· ἀφαιρέσει δὲ, ὡς τὸ συνεχῆς, ὃ διωκεῖται διαιρῶντας, ὅπεσον ὄντα ἑσπεραῖς ἐπιβολαῖς εἰς μείων. Ἀμφοῖν δὲ, ὡς ὁ χρόνος καὶ ἡ κίνησις, ἃ συνεχῆ τε ὄντα, καὶ κατὰ ἄερον, τὸ μὲν, τῆ εἰς ἐλάττω τῶν, τὸ δὲ, τῆ ἐπὶ τὰ μείζω ἐπιδοῖται, πέρματος παντὸς θεωρεῖται ὑπεραλλόμενον. Εἴποις αὖ τὸ μὲν δυνάμει, ἀληπτόν τινα εἶναι πρόοδον αὐξήσεως, ἢ μειώσεως νομήμων, τὸ δ' ἐνεργεῖα ἀαύρητον εἶναι παύτη, καὶ ἀμείων, καὶ ὅλας τὸ κατὰ τὸ ἐν αὐτοῖς μέγεθος ἐν ἀφαιρέσει τῆ ὑποσάσει ἀραρῶς, καὶ ἢτ' ἐκτός, ἢτ' ἐντός περάτων (ἔδὲ γὰρ ἔχει) ὃ τῆ αὐξήσει καὶ μειώσει συμβαίνει, γινόμενον.

§. τ π η. Τὸ μὲν ἐν ἐνεργείᾳ ὑπο λεγόμενον ἀπειρον, φύσει εἶναι τῆς ἀκροτάτης, μηδὲ ὑλικὸν παχύσεως, καὶ ἰσχυρῶς, γέρας ἀποσῆκον, προῖων ὁ λόγος καὶ χαῖρας ἡδύαξι. Προσεῖναι δὲ καὶ τῶν σωμάτων εἰς τινι ὁποιοῦν τῶν ὡς τῆ φύσει, θαυμάσιον αὐτῆς, ὡς ἐγείνοντο, οἱ τῶν πειθῶν καὶ αὐτοῖ δόξαντες, καὶ τῆς ἄλλης πείθειν ἐπιχειρήσαντες. Τὸ δὲ δυνάμει ὡς καὶ ἀληθῆ τινα ἐμφαῖνον ἀπειρίαν, συνεχῆ δὲ μάλλον ἀσσημαῖνον ἐνεργείας, καὶ ταύτῃ νοηματώδη οἷαν, καὶ ταῖς καὶ νῦν ἐνθυμήσειν αἰεὶ πρότω βαίνειν πλαττομήμων, καὶ ἀπνοῆσαι χαλεπὸν ὄν, καὶ ἀσυχνοῆσαι αἰτωμήτως ἔργον, εἴτις μὴ ἐπίδοίη, καὶ τῶν καὶ ἢτ' ἢτ'ον θαυμάσαιμι αὐ. Ἀλλὰ κείδω καὶ τὰ τῶν τῶν, κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς εἰλόμεθα μέθεον, θεωρήματα.

Θεώ-

Θεώρημα ΡΟΕ'.

§. τ π ζ'. « **Ο**ύσιαν ἢτοι συνεχῶς, ἢ ἀρισμῶς ποσων
 ,, τικλῶ ἐνεργεία ἀπειρον ὑποσῶαι ἀδιώατον.
 Ποσωντικῆ δὲ ἕως ἔσθι τὰ ἐνδοχόμενα τῶ ὄντων, ὁμο-
 γωνῆ ὄντα αὐτῆ κατά γε τὸ συνεχῆ εἶναι, καὶ τὸ πλῆθος,
 ἢ μέρη ταύτης αὐ εἶναι, ἢ ἕχι. Ἀλλ' εἰ μὴ ἕχι, προσε-
 θεύτα δὴ πῶ τὸ ὁμογενὲς ἐπαυξήσεται. Εἰ δὲ μέρη, ἀφαιρε-
 θεύτα τὸ ὁμογενὲς ἐκμειώσεται. Ἐνδοχόμενα δὲ ὄντα, καὶ τῶ
 εἶναι, καὶ μὴ, δεκτικά, (§. σ γ'.) ταύτητοι καὶ πράγματι
 προσεθῶαι αὐ ἔχοι, καὶ πράγματι ἀφαιρηθῶαι. Πραγμα-
 τισθῶς ἄρα αὐξήσεται, καὶ μειώσεται δεκτικῆ αὐ εἶναι ἢ ἕσις
 αὐτῆ. Ἡ δὲ, ἢτοι συνεχῶς, ἢ ἀρισμῶς ποσωντικῆ, ἐνερ-
 γεία ἀπειρος ἕσις κῆαυξῆς εἶναι ἐθέλει πάντη, καὶ ἀμείω-
 τος. (§. τ π ζ'.) Ἄρα ἕσις, κτ. Ο. Ε. Δ.

Σχόλιον

§. τ γ'. **Α**μυθήτοις ὄσαις ταῖς ἀτοπίαις ἀπαντήσεται, ὅ
 τὸ ἐνεργεία ἀπειρον, ἐπὶ ἕσις καὶ τὸ συνεχῶς ἐκτεινομέ-
 νης, ἢ καὶ πλῆθος διοριζομένης δυνατῶν εἶναι ὑποτιθέμε-
 νος. Τὸ γὰρ ἐνεργεία ἀπειρον ἐπὶ τῶ συνεχῶς, ἢ διωρι-
 σμένης, ἕκτασιν ἢ πλῆθος σημαίνει μερῶν, ἐνδεκτικῶν
 ἐνεργεία τῶ ὅλων πέρας αὐδ. (ἐξ ὑποθ.) Τῶν δὲ με-
 ρῶν ἕως ἔχόντων, εἶναι αὐτὶ προσδιορίσαι, καὶ ἢ τοδὲ τι λα-
 βῆν. Εἰ μὴ γὰρ, ἕδ ἐνεργεία ἔσαι. Ἐκ δὲ δὴ τῶν, ἐπι-
 θέων τῶ τυχόντος ἐνεργεία προσδιοριζέτος πάντεχόθεν
 δὲ τῶ ἐν αὐτῶ τῶ ἀπείρω χωρῆσιν, ὡς ἀπὸ ὄρον ἀφ' ἕ,
 ἕκτασις ἡμῖν πάντως ἀπαντήσεται, ἢ πλῆθος, οἶοντι καὶ δε-
 μῆρας. Ἡ δ' ἕκτασις ἢδε καὶ ἢ πλῆθος, ἢτοι ἀπείρος κατά
 τέρμα, ἢ μὴ, ὡς ἐκ ἄλλως νοεῖν ἐξόν. Καὶ εἰ μὴ, ἐξ
 ἀπείρων ἄρα τὸ ἀπειρον. Εἰ δὲ μὴ, ἐξ ἄρα πεπεραυμέ-
 των. Ἐκἄπερον δὲ τῶ ἀδιώατων. Δι' ἐκεῖνο μὴ γὰρ, ἀνα-
 κύψει τῶ λόγῳ τὸ ἀπειρότερον τῶ ἀπείρου. Διὰ δὲ τῶτο,
 τὸ ἐνεργεία τοῖς μέρεσιν ἐνθεωρήμενον, καὶ ἐνέσαι τῶ ἐκ
 τῶ

τῶν μερῶν συγκείμενον. Ὡς εἶναι καὶ τὸ αὐτὸ καὶ μὴ
 ὕπερ ἀτοπον. (β. λ.) Ὡς εἶπε τις ἡμῖν ὑποτίνας ἐκεί-
 νο εἶποι, ὅτι τὰ ὑπὸ τῆς ληφθέντος μέρος, δι' ὅλα, κατὰ
 διάφορον τῆς ἀπειρίας λαχόντα, ἐτέρωθεν πεπερατώτα,
 καὶ τῶν ἡμιαπειρῶν ἕτω συστήσεται τὸ ἀπειρον, ἕτε δὲ ὅξ
 ἀπειρῶν, ἕτε ἐκ μὴ, ὅς ἐν ἡμῶν ὁ τῶ λόγος τοῖος, θαυ-
 μασὸς ἕτος ἔμοιγε τῆς λεπτοσύνης, ἀλλ' ἔμπης καὶ ἔξω
 πάντη ἀρκύων βήσεται ὁ τοιαύτος, καὶ ταῦτα ἀποκρινάμε-
 ρος. Α. καὶ γὰρ, εἰ ἐκ δυοῖν ἡμισειῶν τὸ ὅλον, ἐκ δυοῖν
 πάντως ἡμιαπειρῶν τὸ ὅλον ἀπειρον. Ἀλλ' ἡμῖν κυκλόθεν
 ἀπειρίας αἱ πρόσδοι πεπληθυσμέναι ἐξ ἀπειρῶν ἡμιαπεί-
 ρων, παρέχον ἡμιαπειρα τῆς πλήθους, τὰ τῶν ἕκτασιν, ἢ
 τὸ πλήθος, ὀλικῶς ἀπειρα. Β. τὸ ἡμιαπειρον τῆτος, ἐπὶ
 μὴ τῶ καὶ ἔξωδοχίω, καὶ τοι ὄν νοητὸν, ἐξ ἑα ἐνεργεία τί-
 θεται πάντη ὅξιν ἀαξινόητον. Καὶ τέρας οἶον τὸ πλατ-
 τόμηρον, μήτε περαντὸν ὄν, μήτ' ἀπέραντον. Γ. Καὶ εἰ μέ-
 ρον ἀεισμήριον ἐπὶ τῆ συνεχῆς ληφθῆ ὅποσονῶν, καὶ δι'
 αὐτῆ ἢ ἐνῆσα ἐνεργεία ἕκτασις διοριθῆ, ἐπὶ δὲ τῆ διωρι-
 σμήριον ἢ μονάς, ἀεισμός ἐντυθῶν ἡμῖν ἀναφυήσεται ἐνεργεί-
 α, ὅς αὐ ἕτε πῶξιτος ἢ, ἕτ' αὐ ἄρτιος ὅπερ ἕδεν ἐ-
 λάσσονα τῶ ἀποπίω προβάλλεται. Ὁ γὰρ ἕδέτερος κεί-
 ρμός, ἕδ' ἀεισμός πάντως, πῶξιτῆ γὰρ μεταξὺ καὶ ἄρτιω
 μέσον ἕδεν. (β. τ. μ.) Καὶ πλήθος ἄρα μονάδων αὐτῶ
 ἀεισμῶ ἔσαι. Εἰ γὰρ εἶποις ὡς ἕδαμῶ παῦλα τῆς ἀνα-
 μεξήσεως, ἢ τῆς ἀεισμήσεως ἔσαι, ἐπὶ τὸ διωάμει ἀπει-
 ρον καταφάξῃ, πῶξιτῆ τῆ ἐνεργεία ζητεῖν ἀροκειμῆ τῶ ὑ-
 ποπεθέντων μερῶν, ἢ τῶ μονάδων, ἀπερ ὄντα ἀράγματι
 καὶ νοεῖται, καὶ δέδοται. Τί δει πλέονον; Ἀλλ' ἔσω δὴ Δ.
 τὸ ἀροσημειωθῶν μέρος, ἐπὶ τῶ πολλῶν, εἶδὲ δοκεῖ καὶ
 τῶ ἀπειρῶν, τὸ Α. Καὶ ἐκ τῆτος τὸ ἡμιαπειρον δι' ὅλα τῆ
 ἀπειρῶ σώματος χωρεῖτω. Ἀντίθετον δὲ τῆς ἕκτασεως ἐτέ-
 ρωθεν ἐπ' ἀθείας, ἀροσληφθῆτω τὸ Β. Ἐρεῦθεν ἕν φανε-
 ρόν, ὡς τὸ ὑπὸ Α ἀπειρον, ἕλαττον ὅξιν τῆ ὑπὸ Β. Καὶ
 ἐκ ἕξωμέξω τὸ ὑπὸ Β, ἕλαττον τῆ ὑπὸ Α, καὶ ἔσαι ἄρα
 τοῖς ἀφ' ἐτέρωθεν ἀπειροῖς, τὸ μείζον, καὶ ἕλαττον. Τοιγα-
 ρῶν, καὶ τῶ ὅξιν αὐτῶ ὀλικῶς ἀπειρῶ, τὸ ἐκ μείζονων, καὶ
 ἕλασσόνων συμπεπληρωθῶν ἐνεργεία ἀροσῆσαι. Ἀλλὰ γὰρ
 ὅπερ

ὡπερ ἐκ μείζονων, καὶ ἑλασσόνων ἢ ὀλοχέρεια, εὐδὲ αὐτὸ
ταῦτο, τὸ μείζον εἶναι καὶ ἑλαττον ἀπέτραπται. Τὸ ἀρὰ
μείζον καὶ ἑλαττον τῆς τῆ ἐνεργεία ἀπείρου φύσεως, ἐκ ἀ-
πελήλαται, καὶ τοὶ κταυζήται, καὶ ἀμειώτε πάντῃ εἶναι ὀ-
φείλοντος. (Σ. τ π ζ') ὁ δ' αὐτὸς λόγος κρατεῖ γ καὶ εὐδὲ
τῆ ἐνεργεία ἀπείρου καὶ πλήθους μεθισαμύνης τῆς υποθέ-
σεως.

Πόρισμα.

Σ. τ γ δ'. **Ε**ντύθει ἐν (Σ. τ π θ'. τ υ'.) καὶ ἐκ τοῦ
Σ. ρ γ δ'. φανερόν, ὡς τὸ μέγθει, ἢ πλήθει ἀπείρου ἐ-
νεργεία ἐν τοῖς ἔσιν ὑδαμῶς ὑπάρχει.

Σχόλιον.

Σ. τ γ β'. **Σ**υχνοὶ ὄντα τοῖς Παλαίοις ἐγίνοντο, οἱ εὐδὲ ἐ-
νεργεία ἀπείρου ἐν τοῖς ἔσιν ὑποσημαίνει. (1) οἱ μὲν ὡς
ἀρχὴν, οἱ δὲ καὶ ὡς ἐξ ἀρχῆς ἀπείρου ἀπείρου. Καὶ οἱ
μὲν μέγθει, οἱ δὲ πλήθει, οἱ δὲ καὶ ἑκάτερον. Τῶν ἐ-
πισημοτάτων ἐγίνοντο Δημόκριτος, Ἐπίκροτος, καὶ Μητρόδοτος
ὁ τῶν μαθητῆς, καὶ Διαγόρας, Ἀναξίμανδρος ὁ Μιλήσιος,
καὶ Ἀρχέλαος ὁ Ἀπολλοδώρου Ἀθηνῶν, καὶ οἱ ἐκ τῆς Στωῆς
ἅπαντες. Κατὰ γὰρ τῶν Ἀριστοτέλους πολλαχῶς περὶ τῆς
τῶν συγγραμμάτων ἀγωνιζόμενος φέρεται, ἐκ ἡκιστα δὲ, καὶ
ἐν τῷ Κ τῶν Μεταφυσικῶν Κεφ. θ'. εὐδὲ λόγοις πολλοῖς,
καὶ ποικίλοις, τῶν τε χρωσθὲν τὸ ἀπείρου, καὶ αἰσθητῶν ὄντων
θεμῶν (οἱ Πλατωνικοὶ ἔτι ὑπῆρξαν) καὶ τῶν ἐπισημῶν αἰ-
σθητοῖς ἐγκαθιδρυκότων αὐτὸ, (οἱ πλείους δὲ τῶν φυσικῶν
ἔτι) καθαιρῶν τῆς υποθέσεως, ἀπείρου τε καὶ ἀπαιδέ-
του.

(1) Ὁρα Πλέτ. Ἀρισκ.

πως περὶ τῷ ἀπειρῷ αὐτὸς ὑποποθῆσαι κατὰ δὴλον ἴσθαι.
Ἀλλ' ἴσως ἐκ ἀσύμφορον εἶη, καὶ τῷ ἐκείνῳ λόγων ἐπιπύ-
θα λυπομνημονεῦσαι.

Ἄ. καὶ γὰρ, εἰ μήτε μέγεθος ἔστι, φησὶ, μήτε πλῆ-
θος, ἡσία δὲ αὐτῷ (τῷ χωριστῷ ὄντος) τὸ ἀπειρον, καὶ
μὴ συμβεβηκός, ἀδιαίρετον εἶσαι. Τὸ γὰρ διαίρετον, ἢ
μέγεθος, ἢ πλῆθος. Εἰ δὲ ἀδιαίρετον, ἐκ ἀπειρον. Εἰ
μὴ καθάπερ ἡ φωνὴ ἀόρατος. Ἀλλ' ἐχ' ἔγωγε λέγεσθαι,
ἔθ' ἡμεῖς ζητῶμεν, ἀλλ' ὡς ἀδιέξοδον.

Β. Πῶς ἐνδέχεται καθ' αὐτὸ εἶναι ἀπειρον, εἰμὴ εἶη
ἢ ἀειθμός, καὶ μέγεθος, ἢ πλῆθος τὸ ἀπειρον;

Γ. Εἰ τὸ ἀπειρον χωριστὸν, ἢ καθ' αὐτὸ, καὶ (καθά-
περ αὐτὸς φησὶν) ἡσία, καὶ μὴ καθ' ὑποκειμῆνα, ἢ κα-
τὰ συμβεβηκός. Καὶ οἷον εἶπεν πλῆθος χωριστὸς τῷ
αἰδιῷ ἡσίας. Ἀλλ' εἰ μὴ καὶ συμβεβηκός, ὀφείρει, ἐκ
αὐτοῦ εἶη σοιχεῖον τῷ ὄντων ἢ ἀπειρον. ὡς αὐτὸ τὸ ἀό-
ρατον πῆς δαλέκτου, καὶ τῆς ἡ φωνὴ ἀόρατος. (Νόει δὲ μοι
καὶ συμβεβηκός λέγεσθαι τὸ ἀόρατον τῆς φωνῆς, ὡς πλῆθος.)
Εἰ δὲ ἡσία, καὶ μὴ καθ' ὑποκειμῆνα, ἢτοι διαίρετον, ἢ ἀ-
διαίρετον. Καὶ εἰ μὴ, ἐκ ἀπειρον δηλονότι. ἢ ἴσον ἔγωγε
εἶναι (τὸ ἀπειρον) ἀνάγκη. Εἰ δ' ἐκεῖνο, πόλλα εἶσαι,
τὸ αὐτὸ, ἀπειρα. ὡς αὐτὸ γὰρ μέρος αἴθρ' αἴρος, ἔπως
ἀπειρον ἀπειρῶν (μέρος) εἰ ἔστιν ἡσία καὶ ἀρχή. Τὸ
δὲ πόλλα εἶναι ἀπειρα, ἀδύνατον.

Εἶπε καὶ ἐπὶ τῷ ἀπειρῷ ἡσία, ὅτι ἐν τοῖς αἰδιῷ
ἐκ ἔστι, φησὶ, τὸ ἐνεργεῖα ἀπειρον, ἐνδεῦθε δὴλον.

Α. Εἰ σώματος λόγος (ὀρισμός) τὸ ὀππέδοις ὡς
σμάρον, ἐκ εἶη αὐτὸ ἀπειρον σῶμα, ἔτε αἰδιῷ, (φυτι-
κόν) ἔτε νοητόν. (μαθηματικόν τεπέσι.)

Β. Οὔτε ἀειθμός, ὡς κεχωρισμένος (ἢ περ' ἀειθμός
κατ' ἀφαίρεσιν θεωρούμενος) καὶ ἀπειρος. Ἀειθμητὸν γὰρ
ὁ ἀειθμός, ἢ τὸ ἔχον ἀειθμόν.

Γ. Φυσικῶς, φησὶν, (ἢτοι δι' ὀπχειρημάτων, ἄπο πῆς
φυσιολογίας ληφθέντων.) ἐκ τῷ δὲ δὴλον. ἔτε ἔγωγε συ-
θετον οἷον τε εἶσαι, ἐθ' ἀπλῶν. (τὸ περὶ ἔθ' ὁ λόγος ἀπει-
ρον σῶμα.) Εἰ γὰρ πεπερανται τῷ πλῆθει τὰ σοιχεῖα,
ἢ καθ' ἕκαστα ἀπειρα εἶσαι, ἢ παρ' αὐτῶν, πεπερασμένα τε

λαί-

λοιπά. Ἀλλ' εἰ μὲν τῆτο φθαρήσεται ὑπὸ τῆ ἀπείρου τῶ
 πεπερασμένου. Εἰ δ' ἐκεῖνο, ἐπεὶ σῶμα τὸ πάντῃ ἔχον
 ἔχασιν, καὶ ἀπείρου τὸ ἀπεραντῶς, ἔχασθησεν δι' ἀλ-
 λήλων τὰ σώματα, ἀπειρα μεγάθει ὄντα. Ἀλλ' εἴθ' ἀ-
 πλῆν αὐτῶ εἴη τὸ ἀπείρου, ἢ γάρ τι πᾶσα τὰ πᾶσα, ἢ
 εἴτι τύπων. Ἀλλ' ἔδεν παρ' ἐκεῖνα, ἐπεὶ πάντα ὁραῖμα εἰς
 ταῦτα ἀγαθόμενα. Οὐδενὸ δὲ ἔδεν τύπων κατακρατήσεται γὰρ
 αὐτῶ ἐκεῖνο τῶ λοιπῶν, τὸ ἀπείρου τῶ πεπερασμένων, αὐ-
 τῶν ἄπειρ' Ἡράκλειτος φησὶν ἅπαντα ποτὶ γίγνεσθαι πῦρ. Ὁ
 δ' αὐτὸς λόγος καὶ περὶ τῆ εἴδος ὁ ποιῶσι πᾶσα τὰ σοι-
 χεῖα εἰ φυσικοί.

Δ'. Τὸ εἰδητὸν σῶμα πᾶ, καὶ ὁ αὐτὸς τόπος ὅλος καὶ
 μοεῖα, οἷον τῆς γῆς. Ὡς εἰ μὲν ὁμοειδές (τὸ ἀπεί-
 ρον τῆτο) ἀκίνητον ἔσαι, ἢ αἰεὶ οἰδηθήσεται. Τῆτο δὲ ἀ-
 δυνάτων, τί γὰρ μᾶλλον κάτω, ἢ ἄνω, ἢ ὀπίω; οἷον
 εἰ βῶλος εἴη, πᾶ αὐτῆ κινήθησεται, ἢ μήτε; ὁ γὰρ
 τόπος αὐτῆς τῆ συγγρῆς σώματος ἀπείρου. καθέξει ἔν-
 τῆν ὅλον τόπον. Καὶ πᾶς, τίς ἔν ἢ μόνῃ, καὶ ἢ κίνη-
 σις; ἢ πανταχῶ μήτε; ἢ κινήθησεται ἄρα ἢ πανταχῶ
 κινήθησεται; ἢ ἄρα σῆσεται.

Ε'. Εἴπερ ἀνόμοιον (εἴ ἐπρωιδῶν σωμάτων συλλεγῶς)
 τὸ πᾶν, ἀνόμοιοι καὶ οἱ τόποι. Καὶ πρῶτον μὲν ἔχ εἴ-
 τὸ σῶμα τῆ παντῶς (τῆ ὅλος ἀπείρου.) ἀλλ' ἢ τὸ ἀπεί-
 ρου. Εἴτα ἢ πεπερασμένα ταῦτα ἔσαι, ἢ ἀπειρα εἴ-
 ρου. Πεπερασμένα μὲν ἔν ἔχ οἷον τῆ ἔσαι γὰρ τὰ μὲν
 ἀπειρα, τὰ δ' ἔ, εἰ τὸ πᾶν ἀπείρου, οἷον πῦρ, ἢ ὑ-
 δωρ. φθορὰ δὲ τὸ ταῖτο τοῖς ἐναντίοις. Εἰ δ' ἀπειρα,
 καὶ ἀπλά, καὶ οἱ τόποι ἀπείροι, καὶ ἔσαι ἀπειρα τὰ σοι-
 χεῖα. Εἰ δὲ τῆτ' ἀδυνάτων, καὶ οἱ τόποι πεπερασμένοι,
 καὶ τὸ πᾶν ἀνάγκη πεπερανθῆαι.

ς'. Εἰ πᾶν σῶμα εἰδητὸν βάρος ἔχει, ἢ κενότητα
 (καὶ δόξαν τῶ τῶ ἀρχαίων φησὶν. αὐτῆ γὰρ δοκεῖ εἶναι
 τί τὸ μήτε βαρὺ ὄν, μήτε κῆφον) ἢτοι ἐπὶ τὸ μέσον,
 (βαρὺ ὄν) ἢ ἄνω οἰδηθήσεται. (εἴγε κῆφον.) ἀδυνάτων
 δὲ τὸ ἀπείρου ἢ πᾶν, ἢ τὸ ἡμισυ ὁποτερονῶν πεπονθέ-
 ναι. Πῶς γὰρ διέλης; ἢ πᾶς τῆ ἀπείρου ἔσαι τὸ μὲν
 κάτω, τὸ δ' ἄνω; ἢ ἔχατον, καὶ μέσον;

ζ'. Πᾶν

„ Ζ'. Πᾶν αἰδητὸν σῶμα ἐν τόπῳ. Τόπος δὲ εἶδη ἔξ.
 „ αδιώατον δὲ ἐν τῇ ἀπειρῷ σώματι ταῦτα εἶναι.

„ Η'. Εἰ αδιώατον τόπον ἀπειρον εἶναι, καὶ σῶμα αδι-
 „ ωατον. (δείκνυται δὲ τὸ ἠγόμενον.) Τὸ γὰρ ἐν τόπῳ
 „ πῦ. Τῆτο δὲ σημαίνει, ἢ ἀνω, ἢ κάτω, ἢ τῆς λοιπῶν
 „ τί. Τύτων δ' ἕκαστον πέρας τί. Καὶ ὁ τόπος ἄρα περά-
 „ των ἐκ ἑξῶ βήσεται. Ὡς καὶ τὸ ἐν τόπῳ, ἦτις τὸ
 „ σῶμα.

Ἀλλ' οἷς μὲν Ἀριστοτέλης τὸ ἐνεργεῖα ἀπειρον καταπολε-
 „ μεῖ, ὅπλα ταῦτα· ἃ καίτοι μὴ πάντῃ ἀρρήκτα ὄντα,
 „ (ἔστι γὰρ ἃ, καὶ παύσασθαι δηλονότι καὶ ελεγχθεῖν βε-
 „ βηκότα ταῖς ὑποθέσεσιν, οἷς αὐτοῖς ἐκ τῆ ἀληθείας ἀν-
 „ τεμβάλοι λόγος τομώτερος· οἷα τὰ ἐκ τῆ τόπου μάλιστα καὶ
 „ τῆ διαφορῶν αὐτῆ κεχαλκωμένα.) Τοῖς γεμῶν παλαιο-
 „ τέροις, τὰς εἰς ἂν ἐλήφθη ὀπλοθήκας χεῖρον ἀπεδεχομέ-
 „ νοις, ἰκανώτατα εἶναι ἠγόμεθα.

Πόρισμα.

δ. τ γ γ'. **Ε**κ δὲ δὴ τῶν ἔπειτα, πάθος εἶναι ἀναγ-
 „ καίως παροπιδῶν τῇ πιπρωμένη φύσει τὸ πιπερωθῆναι.
 „ μηδὲ ὀρθῶς ἔχειν τὸ εἰρημένον „ ὅτι αἰδημῶ καὶ μεγέ-
 „ θος πάθος τὸ ἀπειρον. Καὶ ὅτι ποσὸν εἶναι τὸ ἀπει-
 „ ρον ἀνάγκη. Εἰ μὴ περὶ δυνάμει νοηθεῖν· ὡς εἶπερ τὸ
 „ ἐνεργεῖα, ἔδον τῶν ἀπάντων πλέον τῆς ἐνύλης ἠλλο-
 „ ξίαται φύσεως. (δ. τ π θ'. τ θ'. τ γ α'. τ γ β'.)

Θεώρημα ΡΘγ'.

δ. τ γ δ'. **Τ**ὸ δυνάμει ἀπειρον ὅτι τῆς ποσωτικῆς φύ-
 „ σεως, προθέσει, ἢ ἀφαιρέσει, νοητόν. Τὸ δ' ἐνεργεῖα κα-
 „ δὲ νοητόν ὅλως.

Τὸ δὲ δυνάμει ἀπειρον, καὶ μὲν πρόθεσιν, ἐν προθέ-
 „ καίς ὑποτίθεται μονάδων, καὶ δὲ ἀφαιρέσειν, ἐν τομῶν, ἢ
 „ διαιρέσειν μερῶν, καὶ ἑξῶ χεῖρῶν αἰεὶ καὶ αἰεὶ ἐπαπειλημμένως
 „ θεω-

θεωρησύναις τέρματος αὐδ. (δ. τπζ. τπή.) Τὸ δέ, κὶ πάνυ νοητὸν εἶναι, εἰδὲς αὐτὸν ἔξαρνος γήοιτο. Αἱ γὰρ νοεραὶ αὐταὶ προθέσεις, ἢ ἀφαιρέσεις, ὁμοειδεῖς εἶσαι νῦν ἐνθυμήσεις, ἢτοι πᾶσαι δυναταὶ εἰσὶν ἐκ δεδοχῆς, ὅσαι δηποῦν, ἢ αἱ πᾶσαι ἀδυνατίως ἔξουσι. Τῆτο δ' ἐχί. (Τί γὰρ τάπε ράδιον, ἢ μονάσι μονάδα διενθυμηθῶναι προσιθεμύνω, κὶ ἔκτασιν δίχα, ἢ ἄλλως ὅπως ἐν τεμνομύνω; Ἄλλως τε κὶ πᾶς τις ἐαυτῷ σιωοῖδε τὰ τοιαῦτα νοεῖν δυνατὸν μῦρος.) Ἐκεῖνο ἄρα. Ὁ τὸ Α΄.

Τὸ δ' ἐνεργεία ἀπειρον τὰς ἀπείρας ταυτασί προθέσεις, ἢ τομάς, δι' ἀπειροπληθῶν νῦν ἐνθυμήσεων ὁμοίων, φθάσας ἤδη γεγονέναι προϋποτίθησιν, ὡς μηδεμίαν εἶναι προθέσιν, ἢ τομῶν ὅλων, ἐπὶ τῆς πεποσωμένης ἐσίας, παρὰ πλησίαν ἐκείναις προτατέρω ἐνθυμηθῶναι. Τὸ δ' ἀδύνατον. Α΄. γὰρ ἀναιρεῖ προφανῶς, τὸ νοητὸν εἶναι (κατὰ τὸ Α΄ μέρος) αἰεὶ καὶ αἰεὶ ταῖς προληφθείσαις πλησίαν τῶν τομῶν, ἢ προθέσεων. Β΄. ἀντιφάσκει τὸ πέρατος αὐδὲ τὰς ἐνοίας τιθεῖται, ὡς πέρατος ἤδε, μεθ' ἧν ἐκ ἀλλήτης εἴνοια. Γ΄. Καὶ τὸν φύσιν τινὰ ποσωτικῶν ἐνοούντων, φύσιν ἔτι πεποσωμῶν ἢτοι ἴσῳ, ἢ μείζονα, ἢ ἐλάσσονα, νοεῖν μὴ θεῖται, ἀδύνατον. Ἄρα τὸ ἐνεργεία προθέσει, ἢ ἀφαιρέσει, εἰδὲς νοητὸν ὅλων. Ὁ τὸ Β΄.

Σχόλιον.

δ. τ γέ. Καλῶς ἐν ἀκρεβῶντες, (1) τῶν μὲν καὶ ποσῶν τῶν ἀπείρας εἴνοιαν, ἢ μεγέθους, ἢ πλήθους, ἢ μηκέτ' αὐτὴ προσεθεῖη, ἀδύνατον εἶναι ἔφασαν, τῶν δὲ τῆς ἀπειρίας ταύτης, καθ' ἧν διλυκίσι προθέσεις, ἢ ἀφαιρέσεις, αἰεὶ τι νοεῖται προσαυξανόμενον, ἢ μεινόμενον, δι' ἐπανειλημμένων ὁμοειδῶν ἐνοούντων, ἐπὶ τῶν ἐκτὸς ἀλλήλων τὰ μέρη ἐχόντων, (οἷα τὰ ποσωτικά) δυνατῶν κὶ πάνυ, μάλλον δέ.

(1) Ὁρα Λεξικ. Εὐφραῖμα τῆ Χαμβρις. Ἐν λέξ. ἀπείρα. Metaph. Tein. I. P

δι' ἢ τῷ νῦ τῆ φύσει ἀδρακόμεθα, ὑπεφαινόμην. Περὶ φύκαμην ὅτι παντὸς ὅσων ἁετήματος ἐκτός, ἢ εἰς τῶν περάτων ἐφελήσαντες νοερῶς γινώσκειν, ἢ τῷ νοηθέντος αἰετι μείον προσεπινοῆσαι, ἢ τι ἐπέκεινα. Καὶ τότε, ἢ αὐτοὶ, εὖ οἶδ' ὅτι, ἢ σαφρονῶσιν οἱ Ἀπομισαὶ καλῶμνοι, τῶ Ἀριστοτέλει ὁφθῆσονται ὁμογνώμωτες. Καὶ δώσασιν μὲν αἰετι διαίρετον εἶναι τὸ σιωχῆς, δώσασιν δὲ αἰετι αὐχνητὸν εἶναι νοερῶς ἐπινοῶσιν, τῶ τῷ, ἢ τὸ διαίρεσιμῶν. Ὡς κὲ αὐτοὶς οἶμαι τ' ἀληθῆ ὁμολογεῖν μέλλωσιν, κὲ ἐκτασιν αὐ γινώσκον νοητῆ ὅλως ὅποσιν, τὸν εἰς ἡμίση τῶ εἰαυτῆς, ἐπινοῶμνον διαχασμῶν ἐκφύγασα, κὲ πληθῦς ὁμοῶς ὅποσιν, πρὸς μονάδα τῶ αὐτῆς ἐπισυναπτομῶν, ἀντιφατικῶς ἔχασα ὡσεμοι, κὲ πρὸς τῶ δοκεῖν πολυπῶσιν, τῶ δὲ γεωμετρῶν κὲ κινήτων, τῶ εἰς ἀπειρον διαίρεσι τῶ σιωχῆς, ἐκ τῶ Γεωμετρῶν πειρωμῶν κατασκοπέσιν διαίρεσιν. Ἐνὸν ἔξ αὐτῆς, ἢ κινήτῶ πάντες φέρωσιν, τῶ ἐνοῶσιν τῶ ἐκτάσεως, ἀπλῶς τε κὲ διπλῶς κρατυῶσιν τὸ ἀσυνεχῶμνον.

Θεώρημα ΡΟΖ'.

Ζ. τὴς. ἢ **Τ**ὸ ἐνεργεῖα ἀπειρον, καθ' ὅτι αὐ ἀπειρον ἢ εἶναι ὑποπῶσιν, κὲ ἁμονῶν εἶναι ἐθέλει.

Εἰ γὰρ μὴ, κὲ δὲ ἀδρακόμεθα, ἔξει δὲ δυνάμει, πρὸς ὅτι ἔχειν κατ' ἐνεργεῖαν ὑποτίθεται. Ἀντίφασιν δὲ τῶ. Ἄρα κτ.

Πορίσματα.

Ζ. τὴς. Α'. **Ο**ὐκὲν ἄρα ἔξ ἢ διαίρεσιν, ἔξ ἢ πρόπῶσιν, κὲ ἢ κινήσιν, κὲ ὁ χρόνος, κὲ ἔξ τῶ κατὰ ἀδρακόμεθα ὄντων, ἐνεργεῖα αὐ εἶν ἀπειρον.

Β'. Τὸ δυνάμει λεγόμενον ἀπειρον, ψιλὸν ἔξιν ὄνομα ἀπειθείας· κὲ μάλλον ἢ ταύτης περάτων ἔλεγχος.

Γ'. Τὸ δὲ πεπερασμένον ἢ πάντα ἔχει, ὅσα ἔχειν δυνατόν. Καὶ τότε ὅποσιν αὐ πῶσιν, αἰετι μείζον, κὲ νοητῆ, κὲ δυνατὸν, ἢ κάλλιον.

Δ'. Καὶ

Δ'. Καὶ ἐκ ἁδοχῆς ἄρα αὐτὸ ποικίλλεσθαι πέφυκε, καὶ ἀλλοῖον ἀναφαίνεσθαι.

Ε'. Τὸ δ' ἐνέργεια καὶ κυρίως ἀπειρον, ἐπεὶ πᾶσαν τινὴ αὐτῆς προσήκουσαν πλεονεχίαν, καὶ ἁδοχῆς καταστάσεων ἐστὶν ἀνεπίδεκτον, ἀναλλοίωτον ἄρα ἔσθαι, καὶ ἕδον προσκρίσασθαι πεφυκός, ἢ μὴ εὐμοιροῖν, καθ' ὅτι ἀπειρον ὑποτίθεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Περὶ Ὀλοῦ ἔ Μέρους, ἔ περὶ Ἀπλοῦ καὶ Συμμέτρου.

Δ. τμή. Πᾶσα διαίρεσις, καὶ τινὸς εἶναι, καὶ εἰς ἃ νομική, χέσις ἀπαραμύτως τικᾶς συμμορφάει, τὴν ἐπιδεχομένη αὐτῷ, ὅπερ ὅλον καλεῖται, καὶ τῷ εἰς ἅπερ αὐτὴ ἀποπρματίζεται, ἃ μέρη ἀκούει. Καὶ τὸ μὲν ὅλον, τῆ ἀπὸς τὰ μέρη ἀπονοῦσαι, εἰς ἃ ἁναμέτρηται γνωρίζομενον, διττῆς ἔλαχε τῆς ἀναφορᾶς, τῆς μὲν ἰσότητι ἀπὸς ἅμα πάντα, τῆς δὲ ὑπεροχῆ ἀπὸς πύτων ἕκαστον. τὰ δὲ μέρη τριττῆς· τῆς μὲν γὰρ ἰσότητι πάντα ἅμα ἀπὸς τὸ ὅλον· τῆς δὲ πύτων ἕκαστον ἐλλείπει ἀπὸς τὸ αὐτὸ· τῆς δὲ καὶ ἀπὸς ἀλλήλα, πῆ μὲν ἰσότητι, πῆ δὲ ἐλλείπει, πῆ δὲ καὶ ὑπεροχῆ ὡς ἐτυχε μεταλαμβανόμενον· ὡς τὸ μὲν ὅλον εἶναι τοῖς μέρει, τὸ δὲ μέρος τῷ ἔλε, καὶ ἔτι ἀπὸς τὸ μέρος. Οὕτω ὁ ἔχοντων χέσις, καὶ ἡ φύσις συμμορφος, καὶ ἦτοι κατ' ὅπινοιαν, ἦτοι διαίρεσις καὶ τὸ ὅλον, καὶ τὰ μέρη, ἢ ποιαῦτα· ἢ ἀράγματι ἅπαντα· ὡς ἐκ ἐσόν, τῷ καίτοι ἀράγματι ὅτος, μὴ ἀράγματι δὲ ὅλε, ἀραγματιώδη εἶναι τὰ μέρη, ἢ τινὴ διαίρεσιν, καὶ τὸ ἀνάπαλιον.

Δ. τμή. Τὸ ποῖον ὅλον ἦτοι δυάμει ὄσιν, ὑφ' ὃ τὰ μέρη, οἷον τὸ γῆος ὑφ' ὃ τὰ εἶδη, καὶ ἀπλοῦς τὰ καθόλου, ὑφ' ἃ τὰ ὄπι μέρη, κακείων τὸ γε μέλλον, ὑφ' ὃ τὸ ἦτον. Ἡ ἐνέργεια ἐν ὧ τὰ μέρη. Καὶ τῆτο ἦτοι μεταφυσικόν, οἷον τὸ εἶδος ἐν ὧ τὸ γῆος, καὶ ἡ ἁφορᾶ, μέρη μεταφυσικά, καὶ

ἀπλῶς κατ' Ἀριστοτέλῳ εἰπεῖν (1) „ τὰ ἐν τῷ λόγῳ τῷ
 „ δηλῶντι ἕκαστον (ἢτοι τῷ ὀρισμῷ) καὶ ταῦτα γὰρ μόρια
 „ τῷ ὅλῳ. Ὁ δὲ ὅλος ἐνεργείᾳ εἴρηται, τῷ καθόλου ἀντι-
 διαίρετόν. τὸ μὲν γὰρ κατὰ πλάτος θεωρεῖται, ἐκεῖνο δὲ
 κατὰ βάθος, Κυβίας δ' εἰπεῖν ἐνεργείᾳ ἕκ ἐστὶν ὅλον, ὡς μη-
 δ' εἰς μέρη ἐνεργείᾳ διακενόμενα, ἀλλ' ἢ δυνάμει (β. τ δ.
 τ ε. τ σ'.) τὴν ἀναφορὰν ἔχον. Ἡ φυσικὸν τὸ ἐν ᾧ τὰ μέ-
 ρη ἐνεργείᾳ ὅλον ὄσιν. οἷον ὁ ἀνθρώπος ἐν ᾧ σῶμα, καὶ
 ψυχὴ. Καὶ τὸ συνύφαινον ἐν ᾧ ὕλη καὶ εἶδος, μέρη φυσικ-
 κά εἴρηται, καίτοι καὶ ταῦτα καταχρηστικώτερον, ἅτε δὴ τὸ
 πραγματιῶδες τῆς ἀπ' ἀλλήλων διακρίσεως ἀποπτύονται.
 (β. ρι γ'. ρμ γ'.) Ἡ προσαιτικὸν τὸ ὅλον ὄσιν. Καὶ τὰ το
 αὐτοῖς διττόν, ἢ γὰρ ἐκ μερῶν ἐνεργείᾳ διηρημένων, οἷον
 τὸ πλῆθος, ἢ ἐκ μερῶν ἐνεργείᾳ διακενόμενων, οἷον τὸ συ-
 νεχές. Δυσὶ δὲ ἔσοις κοινῇ ὅπῃτε πλῆθους, καὶ ὅπῃ μεγέ-
 θους τὸ μέρος. „ τὸ μὲν γὰρ εἰς ὃ αὐτὸ διαίρεθῆναι τὸ ποσόν
 „ ὅπως ἐν, οἷον δυὰς τριᾶδος, καὶ τὸ ὅλον μέρος τῷ ἡμιολείᾳ,
 „ καὶ ἀπλῶς τὸ μὴ καταμετρεῖν. (2) Τὸ δὲ τῶν τεσσάρων τὰ
 καταμετρεῖντα μόνον. οἷον δυὰς τριᾶδος, καὶ τὸ ἡμισυ τῷ ἡ-
 μιολείᾳ. Διὸ καὶ τὸ μὲν μέρος, τὰ δὲ μέρη. Ἐκεῖνο γὰρ,
 καὶ μόνον, ποσάκις ἐπαναληφθῆναι, τὸ ὅλον ἐξεμέτρησε, τὸ
 δὲ ἕκ ἑστώ, προσδοεῖ δὲ ἔτι αὐτῷ, καὶ ἐπαναληφθῆναι εἰ
 τύχοι, καὶ μέγεθος ἕτερον, πρὸς τὴν τῷ ὅλῳ ἐξίσωσιν. Διέ-
 λοις δ' αὐτὸ ἔτι τὸ συνεχές εἰς τὸ ὁμοειδές, καὶ ἑτεροειδές, καὶ
 ὁμοιομερές, καὶ ἀνομοιομερές, κατὰ συζυγίας. Καὶ ὁμοειδές
 μὲν καὶ ὁμοιομερές, οἷον σφαῖρα χαλκῆ. ὁμοειδές δὲ καὶ ἀνο-
 μοιομερές, οἷον κύλιξ χρυσοῦ. ἑτεροειδές δὲ καὶ ὁμοιομερές,
 σφαῖρα ἐκ χαλκῆ καὶ χρυσοῦ τὸ ἡμίτομον. ἑτεροειδές δὲ καὶ
 ἀνομοιομερές, ἢ καθ' ὑπὸντας ὀραθεῖσα τῷ Βαβυλωνίῳ εἰ-
 κῶν. καὶ πάντα ὅσα ὀργανικὰ προσείρηται σώματα. τῆς γὰρ
 μὲν παλαιότεροις ἢ ὁμοιομερῆα, καὶ κατὰ φύσιν φυσικώτερον
 δὲ ὅπῃ τῶν ὁμοειδῶν εἴληπται. Περισσότερον δὲ ἴσως καὶ τὸ ὅ-
 λον εἰς τὸ τεχνικόν, καὶ τὸ κατὰ φύσιν διατέμνειν. Πλὴν ἀλλ-
 λά

(1) Μισκφ. Δ. (2) Αὐτ.

λέει καὶ ταύτας τὰς ὁλότητες ὑπαινίξασθαι μηδαμῶς κατοκνή-
 σας ὁ Σταγειρίτης (1) τοῦτο δὴ ὀπισσημείωκεν ὅτι τῶν
 „ αὐτῶ μᾶλλον τὰ φύσει, ἢ τέχνη τοιαῦτα· ὡσαύτῃ καὶ ἐπὶ
 „ τῷ εὐδὲς ἐλέγομεν· ὡς ἔστις τῆς ὁλότητος, εὐόητος τινος.
 „ ς. υ'. Ἐστὶ δὲ καὶ τὸ πᾶσα λειπτέον, ὡς τὸ μὴ ὡς κα-
 „ θόλου ὅλον, τῷ καθ' ἑκάστη ἂν ἀφ' ἑαυτοῦ κατηγορεῖσθαι μά-
 „ λιστα, παῦν λέγεται, τὸ δὲ ἐνεργεῖν καὶ κατὰ ποσόν, μὴ ἁ-
 „ φοραῖς παῦν, ἢ ὅλον. (2) „ Ὅσων μὴ ἤν μὴ ποιεῖ ἢ θέ-
 „ σις ἁφοραῖς παῦν λέγεται· οἷον ὕδωρ, καὶ ὅσα ὑγρά, καὶ
 „ αἰεθμός· ὅλος γὰρ αἰεθμός, καὶ ὅλον ὕδωρ καὶ λέγεται,
 „ καὶ μὴ μεταφορᾶ. (ἐφ' οἷς δὲ τὸ παῦν, ὡς ἐφ' αὐτῷ, ἐπὶ
 „ ταῖσι καὶ πᾶσι, ὡς ἐπὶ διηρημένοις· πᾶς ἕτος ὁ αἰεθμός,
 „ πᾶσαι αἰεθμοὶ μονάδες.) Ὅσων δὲ ἁφοραῖς ποιεῖ, ὅλον·
 „ ὅλος ὁ οἶκος, ὅλη ἡ καυς· ὅσα δὲ ἀμφω ἐνδέχεται, καὶ
 „ ὅλα, καὶ παῦν. Ἐστὶ δὲ ταῦτα ὅσων ἢ μὴ φύσις ἢ αὐτῆ
 „ μῆρι τῇ μεταθέσει, ἢ δὲ μορφῇ ἢ· οἷον κηρὰς, καὶ ἰμά-
 „ τιον. Καὶ ἤν ὅλον, καὶ παῦν λέγεται· ἔχει γὰρ ἀμφω.
 „ ς. υ'. τὸ μὴ ἂν κυρίας ὅλον, καὶ κολοβόν λέγεται,
 „ καὶ αἰεθμὸς δὲ, ἀλλ' ἑαυτὴν τινὰ τοικῦτα παρῆ, τὰ μὴ, ὡς ἀπὸ
 „ τῶ ὅλου, καὶ δὲ ὡς ἀπὸ τῆς ἀφαιρημένων μερῶν ὀπισσημέ-
 „ να, ἐφ' ὧτι ὀρθῶς κολοβόν ἔχειν καλεῖσθαι. „ (3) Α'. ἤν
 „ εἶναι δέον ποσόν (διὸ δὴ τὸ ὡς καθόλου ὅλον, καὶ μέρος,
 „ οἷον εἶδος ἀπὸ τῶ γένους ἀρθεύτος, κολοβόν καὶ ἂν λεγοί-
 „ το.) „ Β'. τὸ μείζον διὸ, τὰ εἰς ἄγχι ἔχοντα εἰμύεται,
 „ οἷον τὰ ἀπλῆστα, θείξ, ἄτομος, πτ. καὶ ἢ ποσᾶ, ἢ κί-
 „ στα κολοβά ρητέα εἰσὶ. „ Γ'. καὶ ἢ ἴσον τὸ κολοβώμα καὶ
 „ ῥηθῆσεται· διὸ τὰ δύο καὶ κολοβά, θάτερον ἀφαιρημένου
 „ εὐδὲς. Δ'. εὐδὲ αἰεθμός εὐδὲς, καὶ γὰρ τὴν εὐδὲς δεῖ
 „ μῆριν, οἷον εἰ κύλιξ κολοβός, ἐστὶ δεῖ εἶναι κύλικα· ὁ
 „ δὲ αἰεθμός κατέτι ὁ αὐτός. Ε'. (καὶ ἀνομοιομερῆ δέον
 „ εἶναι, οἷς ἂν προσήκοι τὰ τῆς ἐπωνυμίας.) „ Καὶ ἀνο-
 „ μοιομερῆ, εὐδὲ ταῦτα πάντα· ὁ ἤν αἰεθμός ἐστὶν ὡς, καὶ
 „ ἀνόμοια ἔχει μέρη, οἷον δυάδα τετράδα. (ὅμοια δ' ἔχει
 „ τὰς

(1) Μεταφυσ. Δ.

(2) Λύτ.

(3) Λύτ.

τὰς μονάδας.) Ἄλλ' οὐ λαβεῖν αὐτὶ τὰς εἰς δείγμα, μικτόντι, ἔτι τινὰ τῶν μιγνυμένων ἀφῆρητο, εἰ καὶ μὴ φθῶν τὸ κολοβόν εἶναι λέγεται. „ 5. ὡν μὴ ποιεῖ ἢ θέσις ἔχει φορὰν, ἔδεν κολοβόν· οἷον ὕδωρ, ἢ πῦρ, καὶ τὸ εἰρημένον μικτόν ὁμοίως. Ζ'. Εἶναι δεῖ σιωπῆ. Ἡ γὰρ ἀρμονία „ ἐξ ἀνομοιομερῶν μὲν, καὶ θέσιν ἔχει. (ἔτι γὰρ οἱ βαρεῖς καὶ ὀξεῖς τῶν φθόγγων ἡχῆντες παρέχουσι τὴν ἀρμονίαν, δεῖ δὲ καὶ τῶν ὀξυτέρων εἶναι τινὰ θέσιν, ἄλλων μετ' ἄλλας ἀνάλογον ποσῶν.) „ κολοβός δὲ „ ἔτι γίνεται. Καὶ ταῦτα μὲν ὡς ἐκ τῶν ὅλων, εἰς τὸ εἶναι τὸ κολοβόν ἀπαιτεῖται. ὡς δ' ἐκ τοῦ μέρους, Α'. „ ἔτι δεῖ τὰ „ κύρια τῆς ἑστίας (μέρη) ἀφῆρηθῆναι. (ἔτι καὶ ὁ παραπληθεὶς κολοβός ἐκ εἰρήσεται. Β'. „ ἔτι τὰ ὀπῶν ὅτι, οἷον „ εἰς ἑστίαν ἢ κύλιξ ἢ κολοβός, ἀλλ' αὐτὸ ἔτι, ἢ ἀκρω- „ τέρωντι. Καὶ ὁ αὐθραπος, ἔτι εἰς σάρκα, ἢ τὸν σπλῆ- „ να, ἀλλ' εἰς ἀκρωτήριον. Γ'. Καὶ ὁ μὴ ἔχει ἄριστον ἀ- „ φαιρεθῆναι ὅλον. (οἷον εἰς ὁ βραχίον, ἢ ῥίς, εἰς δὲ „ θεῖς ἄποσπασθῆναι ὅλη, ἔτι, ἀφαιρεθεῖσα καὶ γὰρ ἀναφέ- „ ρεται.) „ ἔτι τὰ οἱ φαλακροὶ ἢ κολοβοί.

Θεώρημα ΡΟΗ'.

δ. υβ. „ **Τ**ὸ αὐτὸ πρὸς τὸ αὐτὸ ἄλλως καὶ ἄλλως, εἶναι „ αὐτὸ ὅλοντι καὶ μέρος.

Καὶ γὰρ τὸ γένος ὅλον πρὸς τὸ ὑπ' αὐτὸ εἶδος. Καὶ τὸ αὐτὸ εἶδος ὅλον, ἐν ᾧ τὸ αὐτὸ γένος. (δ. τ. γ. θ.) Ἄλλὰ τὸ μὲν ὡς ὅλον διυλάμει, τὸ δ' ὡς ἐπεργεία, (δ. αὐτ.) Ἄλλως ἄρα καὶ ἄλλως τὸ αὐτὸ κτ.

Σχόλιον.

δ. υγ. „ **Τ**ὸ γένος τὸ εἶδος μέρος λέγεται· ἄλλως δὲ „ τὸ εἶδος τὸ γένος μέρος (1).

Θεώ-

(1) Μισφ. Ε.

Θεώρημα ΡΟΘ΄.

§. υδ. „ **Τ**ὸ αὐτὸ πρὸς ἄλλο καὶ ἄλλο, αἰσαύτως καὶ ὅ-
 „ λον, καὶ μέρος. Δεῖ δὲ ὁμογενεῖς εἶναι, ἄλλως γὰρ τὰ εἰπε-
 „ ρογενῆ ἐστὶν ἀπαράθετα.

Οἶον ἢ κεφαλὴ μέρος μὴ πρὸς τὸ ὅλον σῶμα, ὅλον δὲ,
 πρὸς ὀφθαλμὸν, καὶ ρίνα, καὶ ἕς, κτ. Ὅτι δὲ καὶ κατὰ τὸ
 συνεχές, αἰσαύτως. Ἄρα, κτ.

Πόρισμα.

§. υε. **Ἡ** ἄρα τῶ ὅλου πρὸς τὸ μέρος ἀντίθεσις ὄσι σχε-
 τικὴ (§. τυή.), καὶ τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον σχέσεων ἀναδεί-
 κνυται ἀντικειμένων. (§. υδ.)

Θεώρημα ΡΠ΄.

§. υς. „ **Κ**αθ' ἑαυτὸ δέτι καὶ μοναδικόν, μέρος ἕδον.
 Τὸ γὰρ μέρος καὶ τὸ πρὸς τὰ ἄλλα τῶ αὐτῶ ὅλου μέρη
 ἐπιδέχεται σχέσιν. (§. τυή.) Ἄρα, κτ.

Θεώρημα ΡΠΑ΄.

§. υζ. „ **Ο**ὐδὲν ὅλον ἐνεργείᾳ, ἢ μὴ καὶ τὰ μέρη ἐνερ-
 „ γείᾳ.

Σχετικὰ γὰρ ὄντα, καὶ τὸ πρὸς φύσιν αὐτῶ εἴη σύμφωνα.
 (§. τυή.) Εἴπερ ἂν τὰ μέρη ἐνεργείᾳ μὴ περὶ, δυνά-
 μει δὲ, καὶ τὸ ὅλον ἔσαι δυνάμει, καὶ ἕκ ἐνεργείᾳ. Ἄλ-
 λά καὶ ἐνεργείᾳ (ἕξ ὑποθ.) ὅπερ (§. λ.) ἀδιώατον.
 Ἄρα, κτ.

Πόρισμα.

§. υή. **Ε**πει δὲ καὶ μέρη ἐνεργεία, ὧν ἡ διαίρεσις ἐνεργεία (§. τγή.) ἔδωκεν ἄρα ὅλον ἐνεργεία καὶ εἶη, ἔ μὴ καὶ τῷ μερῶν ἡ διαίρεσις ἐνεργεία.

Θεώρημα ΡΠΒ΄.

§. υθ. **Α**νάγκη συγχωρεῖν ἐπὶ τῷ σώματι, καὶ ὅλον, ὃ μὴ μέρος, καὶ μέρος, ὃ μὴ ὅλον ἢ φυσικῶς. **Ε**ἰ μὴ γάρ, αἰεὶ δὲ παντὶ σῶμα τὸ δοθεὶς, καὶ μέρος, ἔσται τι παρέκεινόν αἰεὶ καὶ ἄλλο, συὺ ᾧ μέρος. (§. υς.) Καὶ πέρασ οὕτως οὐδὲν ἐπὶ τῷ σώματι· ἀλλ' ἀδύνατον. (§. τπθ.) Ἄρα... ὃ τὸ Α΄.

Εἰ δὲ καὶ μέρος μηδὲν, ὃ μὴ καὶ ὅλον ἢ φυσικῶς, παντὸς ἄρα ὅποσων σωματίων, καὶ τὰ μέρη ἐνεργεία (§. υζ.) καὶ ἡ διαίρεσις ἐνεργεία. (§. υή.) Ἐξεπλέθη ἄρα φυσικῶς ἐπὶ τῷ σώματι ἐνεργεία ἢ τῶν διαίρεσις, καὶ πέρασ ἔχον ἤδη ἁπομύνη· ἀπειρος δὲ ἡ τῷ σώματι δυνάμει διαίρεσις. (§. τγδ. τγέ.) Μετασάυτος ἄρα τῆ δυνάμει εἰς τὸ ἐνεργεία, τὸ ἀπειρον ἐνεργεία ἐν πλήθει ἡμῖν ὑποσῆσεται· ὅπερ ἀδύνατον. (§. τπθ.) Ἄνάγκη ἄρα καὶ μέρος ἐπὶ τῷ σώματι συγχωρεῖν, ὃ μὴ ὅλον ἢ φυσικῶς. Ο. Η. τὸ Β΄.

Σχόλιον.

§. υί. **Ε**σιν ἔν ἐν τῇ φύσει ἀπλῶς μὴ ὅλον, τὸ ὅλον σῶμαγμα. Ἀπλῶς δὲ μέρη, ἀπλέσατά τινα σωματία, εἰς ἃ ταῖς ἐν τῷ παντὶ δυνάμει, τὰ ἐξ αὐτῶν ἔχει ἀναλύεσθαι, ὡς εἰς ἔχματα, ἐξ ὧν ὡς πρωτίτων καὶ τὴν συνθεσιν ἔχουσιν. Πῆ δὲ ἑκάτερον τὰ μεταξὺ τῶν, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, πρὸς ἄλλατε καὶ ἄλλα, (§. τγή. §. υδ.) τὰ ὅλα, ἢ μέρη εἶναι τυχόντα.

Θεώ-